

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti

Lakiluonnoksessa myös varhaisiässä aloitettujen opintojen tunnit laskettaisiin mukaan oppimäärään. Pidämme tätä ongelmallisena. Varhaisiän opinnoissa tuntimäärä karttuu aluksi toki maltillisesti, mutta myöhemmässä vaiheessa oppitunnit kertyvät luonnollisesti nopeammin, kun oppilaat tanssivat useammilla tunneilla. Tämä johtaa siihen, että oppilas saavuttaisi koko 1000 tunnin / 50 opintopisteen oppimäärän ja siihen mahdollisesti liittyvän todistuksen jo noin 15-vuotiaana.

Tuossa ikävaiheessa oppilaan taidollinen ja tiedollinen osaaminen on kuitenkin edelleen vahvassa kehitysvaiheessa, ja merkittävää osaamisen syvenemistä tapahtuu vielä toisen asteen opintojen aikana. Liian varhaisessa vaiheessa tehty koko oppimäärän arviointi ei siis tuo mitenkään esiin oppilaan täyttä potentiaalia. Olisi hyvä, että varhaisiän opetuksessa kertyneet tunnit eivät vielä kertyisi osaksi varsinaista oppimäärää, vaan ne olisivat yhdenmukaiset perusopetuksen kanssa.

Haluamme nostaa esiin myös kysymyksen siitä, riittääkö lakiluonnoksessa kaavailtu tuntimäärä siihen, että oppilas saavuttaisi riittävät valmiudet ammatillisiin opintoihin. Nykyisellään laajan oppimäärän kokonaisuus antaa vahvan perustan, mutta jos oppimäärä toteutuu pääosin varhaisiän opetuksen ja nuoruusiän aikana, vaarana on, että opintojen syventymisvaihe jää liian vähäiseksi. Ammatillisiin opintoihin siirryttäessä oppilailta odotetaan jo melko laajaa teknistä, taiteellista ja tiedollista osaamista sekä pitkäjänteisyyttä harjoittelussa. Mikäli lakiluonnoksen mukainen 1000 tunnin / 50 opintopisteen oppimäärä täyttyy oppilaiden osalta varhain, ei se riitä tarjoamaan valmiuksia ammatillisiin opintoihin.

Tässä yhteydessä on myös epäselvää, onko oppimäärän jälkeen suoritettavaksi esitetty 500 tunnin lisäopintokokonaisuus tarkoitettu nimenomaan tätä osaamisen syventämistä ja ammatillisiin opintoihin valmistautumista varten. Mikäli näin on, olisi tärkeää kirjata tämä selkeästi opetussuunnitelmaan ja varmistaa, että lisäopinnot ovat sekä sisällöllisesti että rakenteellisesti mielekkäitä oppilaalle. Tämä vahvistaisi opintojen johdonmukaisuutta ja lisäisi nuorten motivaatiota jatkaa opintojaan kohti mahdollista ammattikoulutusta.

Pidämme tärkeänä, että tuntimäärän riittävyyttä tarkastellaan suhteessa ammatillisten opintojen edellytyksiin, ja että opetussuunnitelmaan sisällytetään riittävästi opintoja, jotka tukevat sekä harrastuksen pitkäjänteistä jatkumista että mahdollista ammatillista suuntautumista.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Taiteen perusopetuksen keskeinen vahvuus on sen pitkäjänteinen, johdonmukainen ja oppilaan kasvua tukeva opintopolku. On tärkeää turvata se, ettei oppilaan opinnot pirstaloidu liikaa tilanteessa, jossa opintojen suorittamiseksi jouduttaisiin keräämään opetustunteja useista eri oppilaitoksista.

Mikäli opintokokonaisuuden rakentaminen hajautuisi useiden toimijoiden vastuulle, vaarana on opetuksen laadun ja tavoitteellisuuden heikkeneminen sekä oppilaan kokonaiskehityksen (taidollinen ja tiedollinen osaaminen) jääminen ilman yhtenäistä pedagogista suunnitelmaa. Taiteen perusopetuksessa laadun ja pitkäjänteisyyden varmistaminen edellyttää, että oppilaan opinnoilla on selkeä pedagoginen jatkumo ja että oppimista ohjaa kokonaisuudesta vastaava taho.

Ymmärrämme, että erityisesti pienemmillä paikkakunnilla taiteen perusopetuksen järjestäminen voi kohdata haasteita ja yhteistyö eri toimijoiden välillä on tarpeen. Silti on tärkeää, että yhteistyöratkaisuisakin huolehditaan oppilaan eheästä oppimispolusta ja opetuksen laadun säilymisestä.

Oppilaan näkökulmasta yhtenäinen opintopolku tukee motivaatiota, mahdollistaa syvällisen oppimisen ja vahvistaa kokemusta tavoitteiden saavuttamisesta. Tämä on opetuksen laadun kannalta olennaista.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Pidämme tärkeänä, että lakiluonnoksessa esitetty monivuotinen vastuutehtävä taiteen perusopetuksessa toteutetaan siten, että sen toteuttajiksi valikoituvat kunkin taiteenalan liitot, joilla on pedagogista ja taiteenalakohtaista asiantuntemusta.

Lakiluonnoksen mukaan vastuutehtävän tarkoituksena on kehittää taiteen perusopetuksen pedagogiikkaa, toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä sekä edistää koulutuksen järjestäjien yhteistyötä valtakunnallisesti ja alueellisesti. Näihin tehtäviin soveltuvat parhaiten taiteenalakohtaiset liitot, jotka tuntevat oman taiteenalansa erityispiirteet ja opetuksen käytännön tarpeet.

Pedagoginen laatu ja asiantuntemus

Liitoilla on paras näkemys alan opetuksen pedagogisista kysymyksistä.

Yhteys kenttään

Liitot toimivat lähellä oppilaitoksia ja opettajia, mikä varmistaa, että kehittämistyö on ajan tasalla ja käytännönläheistä.

Yhteistyön vahvistuminen ja resurssien tehokas käyttö

Liitot pystyvät kokoamaan toimijoita yhteen, joiden välille rakentuu helposti toimivat käytänteet tiedonvaihdolle. Näin ehkä voidaan välttää myös päällekkäisiä hankkeita.

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Nykyisen opetussuunnitelman mukainen perusopintojen todistus on ollut oppilaille merkittävä ja odotettu välietappi. Se on vahvistanut nuorten kokemusta omasta osaamisestaan ja toiminut tärkeänä motivaattorina jatkaa syventäviin opintoihin. Mikäli tämä välietappi aikaistuu liikaa eikä uuteen opetussuunnitelmaan sisälly vastaavaa toista merkkipaalua, onko vaarana, että oppilaan motivaatio heikkenee ja sitoutuminen taideopintoihin vähenee? Tämä voi johtaa siihen, että osa nuorista lopettaa harrastuksen liian varhaisessa vaiheessa.

On siis tärkeää turvata oppilaan oikeus saada todistus oikea-aikaisesti ja hänen kehityksensä kannalta tarkoituksenmukaisessa vaiheessa. Todistus ei saisi olla pelkkä hallinnollinen suoritus, vaan sen tulisi heijastaa oppilaan saavutuksia ja oppimispolkua kokonaisuutena.

Oppilailla on erilaiset lähtökohdat, vahvuudet ja oppimisen rytmit. Jotta taiteen perusopetus voisi toteuttaa tehtävänsä yksilöllisen kasvun ja luovuuden tukijana, on olennaista, että todistuksen saamisen ajankohta ei rajoitu vain ennalta määrättyyn suoritelmäärään tai ikäkauteen. Oppilaan tulee voida saada todistus silloin, kun hän on saavuttanut potentiaalinsa ja oppimäärän tavoitteet hänen omassa oppimisprosessissaan.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

-

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti.

Opetussuunnitelman uudistus etenee varsin nopealla aikataululla. Nykyinen opetussuunnitelma on saatu siirtymäajan jälkeen täysimääräisesti käyttöön, ja käytännön toiminnassa sen sisältöihin perehtyminen sekä niiden juurruttaminen oppilaitoksen arkeen on saatu tehtyä. Uuden uudistustyön käynnistyminen näin pian luo paineita ja herättää huolta siitä, ehditäänkö edellisten muutosten tavoitteita ja vaikutuksia arvioida riittävästi ennen seuraavan uudistusprosessin aloittamista. Tämä lisää myös työtä ja vie resursseja, kun uudistustyötä tehdään lyhyellä aikajänteellä.

Jaatinen Marjut
Etelä-Hämeen Tanssiopisto